

Juhend linnugripihaigeid käitlevatele tervishoiutöötajatele

Nakkusohutussoovitused kõrgeltpatogeensele (sh A/H5N1) linnugripile eksponeeritud tervishoiutöötajatele

Kõrgeltpatogeensele linnugripile loetakse eksponeerituks need tervishoiutöötajad, kes puutusid kokku linnugripiviirusega, linnugripihaigega, tema eritistega või haige eritistega saastunud pindadega.

- Võimalikult kiiresti vaksineerida riskirühma tervishoiutöötajad hooajal kasutatava sesoonse gripivaktsiiniga (antikehad tekivad 2–4 nädala pärast). Need antikehad ei kaitse linnugripi viiruse eest, kuid väldivad selle, et inimese organismis vahetaksid geene tavaline A-gripiviirus ja sinna sattunud linnugripi viirus, mille tulemusena võib moodustuda pandeemilise gripiviiruse uus alltüüp.

- Pärast kokkupuudet või potentsiaalset kontakti gripihaigega, kellel on kinnitatud linnugripi viirusnakkus, alustada võimalikult kiiresti, hiljemalt 48 tunni möödumisel, viirusevastast ravimprofülaktikat soovitatavalt oseltamiviriga – 75 mg üks kord päevas vähemalt seitsme päeva jooksul. Näidustusel – kuni kuue nädala jooksul.

- Enesekontrolli korras mõõta kehatemperatuuri paar korda päevas ja jälgida gripi haigusnähtude, eeskätt kõrge palaviku ja köha ilmumist.

- Nende haigusnähtude ilmumisel mitte minna tööle, eraldada end pereliikmetest/kaastöötajatest eraldi ruumi ning teavitada tööandjat

1. võimalikust nakatumisest linnugripi viirusega ja
2. oma lähikontaktsetest isikutest ning kaastöötajatest.

Nakkusohutussoovitused tervishoiutöötajatele, kes ei puutu vahetult kokku haigega

- Vältige linnufarmide, -kasvatuste, -tapamajade jm kohtade külastamist, kus võiksite linnugripiga kokku puutuda.

- Juhul, kui teadmatult külastasite linnugripi kahtlusega farmi jm kohti või puutusite kokku haige/surnud kodu- või veelindudega – peske hoolikalt käsi ning kontrollige oma kehatemperatuuri seitsme päeva jooksul; palaviku >38°C tekkimisel pöördu kohe arsti poole viirusvastase ravimennetuse alustamise eesmärgil.

- Juhul, kui puutusite kokku linnugripi kahtlase kodu- või metslinnuga või nende väljaheittega, kontrollige oma terviseseisundit seitsme päeva jooksul ning gripinähtude ilmumisel pöörduge kohe arsti poole.

Nakkustõrjesoovitused linnugripi surnud haige käsitlejatele

- Surnu käsitleja järgib nakkustõrje standardmeetmeid.

- Juhul, kui haige suri nakkusohtlikus perioodis (täiskasvanul 7 päeva ja kuni 12-aastaselt lapsel 21 päeva pärast haigestumist), peab surnu käsitleja kandma individuaalseid kaitsevahendeid.

- Transportimiseks tuleb koolnu paigutada nakkusohutusse mittelekkivasse koolnukotti.

- Koolnu tuleb viia lahangule võimalikult kiiresti pärast surma.

- Juhul, kui omaksed soovivad surnuga hüvasti jätta ja surm leidis aset nakkusohtlikus perioodis, peavad omaksed kandma individuaalseid kaitsevahendeid või vähemalt kitlit ja kindaid.

Nakkusohutussoovitused lahanguarstile

- *Post mortem* uuringut tuleb teha nakkusohutusnõudeid (kasutada individuaalseid kaitsevahendeid – efektiivset respiraatorit, kitlit/kombinesooni,

näokatet/prille, kindaid, põlle) täites juhul, kui linnugripihaige suri nakkusohtlikus perioodis, sest sel juhul võib kopsukude sisaldada gripiviirusi.

- Vältida elektrisae kasutamist.
- Juhul, kui on aerosooli eraldumise oht kopsukoest, avada kopsud vee all.
- Vältida pritsmete teket kopsude avamisel.
- Teavitada matusebürood, et tegemist on linnugrippi surnud haigega.
- Koolnule on hügieeniprotseduure soovitatav teha näokatet/prille, kitlit ja kindaid kandes.

Tervisekaitseinspeksioon